

Klavers Jansen Blok 2023

Culturele
doorontwikkeling
in Belcrum

schets voor een toekomstperspectief klavers jansen

1) Maatschappelijke inbedding

Belcrum staat op de landelijke kaart

Een mooie afwisseling van wonen en werken, verweven met kunst en cultuur, maakt dat Belcrum in korte tijd is uitgegroeid tot een van de aantrekkelijkste wijken in Nederland. De hoge concentratie van talent zoekt passende voorzieningen voor doorontwikkeling, de wijk een plek om thuis te komen.

Bijzonder is dat de talenten in Belcrum zich ontwikkelen en bewegen tussen het artistieke veld en de creatieve industrie. Het is een unieke mix van toegepast en autonoom - kunstenaar en ontwerper - maker en werkplaats.

In Belcrum is een artistieke industrie ontstaan die kwaliteit weet te koppelen aan vragen en wensen in de omgeving, bezoekers en wijkbewoners. Die symbiose levert een dynamisch, creatief en economisch potentieel op. Het is de opdracht de talenten voor de stad te behouden, de meerwaarde zichtbaar te maken en de wijk en stad deelgenoot te maken. Deze taak ligt bij culturele bedrijven, jonge ondernemers en bewoners. Het is de kunst om de verschillende functies op elkaar af te stemmen.

Het vrijkomen van het gebied klavers Jansen in 2017 biedt de mogelijkheid culturele taken en functies samen te brengen, te versterken en uit te breiden. De afgelopen jaren hebben spelers in het havenkwartier succesvol een eerste infrastructuur aangelegd. De gemeente Breda heeft de initiatieven van begin af aan ondersteund, zo niet geïnitieerd. Klavers Jansen biedt kans een culturele hub te worden voor het hele gebied. Doel van deze culturele hub is het realiseren van een duurzame betaalbaarheid van eigentijdse en uitdagende cultuur, die inspiratie vindt in wijk en stad en omgekeerd stad en provincie inspireert: transparant, uitnodigend, prikkelend.

Kunst en cultuur zijn meer dan ooit gebaat bij maatschappelijk draagvlak: het inspireert, het verbetert het leefklimaat, het legitimeert de steun van publieke en private middelen. Dat klinkt eenvoudiger dan het is. Het vergt op alle niveaus: lange adem, openheid, kwaliteit. Maatschappelijke inbedding van kunst is geen kunstje.

De laatste jaren zien we dan ook een opmerkelijke verschuiving in het culturele landschap. Context wordt belangrijker. Het publiek zoekt meer en meer plaatsen waar kunst:

- **Onderdeel is van een groter geheel** (bijvoorbeeld festivals)
- **Buiten het theater, museum** te zien is (bijvoorbeeld locatietheater)
- **Ingekaderd** is (bv met interviews, workshops en inleidingen)
- **Tot stand is gekomen met het publiek** (bv community art projecten)

Makers op hun beurt beginnen steeds meer voor deze nieuwe contexten te creëren.

Een transparante, culturele plek midden in de samenleving past in het veranderde landschap. Spelers in het havenkwartier hebben hier de laatste jaren hard aan gewerkt. Klavers Jansen biedt de juiste kans voor een definitieve verankering met een fysieke basis, waar autonome en toegepaste makers elkaar en het bedrijfsleven ontmoeten, publiek moeiteloos de weg vindt en aansluiting krijgt. Het houdt grote talenten in de stad en creëert allure van landelijke bekendheid. zo werkt de culturele hub als een katalysator voor de kunsten.

2) Culturele hub

De culturele hub is een mix van recreëren en creëren, maken en vermaken. Het is een gebied waar niet alleen ontwikkeld en gewerkt wordt, of kunst aanschouwd wordt, maar ook een plek waar je voor de gezelligheid komt, geestverwanten zoekt, een hapje eet, een drankje pakt. Publiek jong en oud, bewoners en makers lopen door elkaar. Het verlevendigt, zorgt voor daadwerkelijke inbedding en genereert tegelijkertijd publiek en inkomsten. Steeds staan de kunsten voorop, het vormt de legitimatie voor de hele exercitie. De culturele hub is een open gebied; partnerships met externe partners zorgt voor extra middelen en draagvlak. Partners komen ook van buiten Belcrum, buiten Breda en Nederland komen.

Belangrijk is de mix van artistieke en zakelijke bedrijven, waar (jonge) ondernemers en makers elkaar als vanzelf ontmoeten. Een goede artistieke inhoud gekoppeld aan zakelijk inzicht behoudt het creatief kapitaal voor de stad. Door er tegelijkertijd voor te zorgen dat commerciële inkomsten bijdragen aan talentontwikkeling ontstaat een duurzame financiering van de kunsten.

Schematisch:

→ culturele hub voor de spoorzone, combi van creëren en recreëren, → *mix van artistiek en zakelijk* → *impuls voor artistiek productieklimaat en jonge onderneming* → *broedplaats voor talent* → *ruimte voor talentontwikkeling en excellentie* → *reservoir van creatief kapitaal voor de stad* → *vergroten aantrekkelijkheid van wijk en stad* → *voorbeeld van ingebedde kunst en cultuur* → duurzame betaalbaarheid van eigentijdse en uitdagende kunst en cultuur.

3) Functies

Een evenwichtige samenstelling van functies is vereist wil de culturele hub het gewenste effect hebben: een transparante, uitnodigende en prikkelende plek voor publiek, bewoners en makers. De functies kunnen geclusterd worden naar functie of organisatie. Globaal zijn er drie functies:

- **creërend.** hoewel disciplines meer en meer in elkaar overlopen zijn de volgende in de culturele hub te onderscheiden: theater, dans, urban culture, beeldende kunst, visual arts, food, literatuur en de creatieve industrie (design, media en entertainment, mode, gaming en architectuur). De disciplines hebben de gepaste werkruimtes: repetitieruimtes, ateliers, kantoren. voorbeelden van organisaties die deze functie vervullen zijn (niet uitputtend): Podium Bloos, Electron, Tiuri, Nwe Veste, Food, The Scene
- **presenterend.** de culturele hub kent verschillende presentiemogelijkheden: expositieruimte, podium, filmruimte, horeca, gemeenschappelijk plein, winkel. voorbeelden van organisaties die deze functie vervullen zijn: Podium Bloos, Electron
- **recreërend.** hierbij gaat het om zelfstandige of evenement gebonden horeca. evenement gebonden horeca is te vinden in presentieplekken. zelfstandig horeca betreft food art. bij recreërend wordt ook gedacht aan een kinderspeeluin, etc.

4) Financiën

De culturele hub kent een verdienmodel. De afzonderlijke artistieke en zakelijke bedrijven hebben hun eigen financiële huishouding.

Daarnaast dragen zakelijke gebruikers af aan de artistieke bedrijven. Dat betekent: elk zakelijk bedrijf tekent bij aanvang een contract voor afdracht (dat kan zijn percentage van de omzet of toeslag op de huur). Zakelijke bedrijven zijn bv zelfstandige horeca, retail, verhuur en creatieve industrie. De mogelijkheid wordt onderzocht om eigen (recreatie) fonds hiervoor in te richten, zodat meer middelen kunnen worden aangetrokken uit bv landelijke/Europese fondsen/programma's.

5) Organisatie

Dit onderdeel is prematuur. Denkbaar is een regiefunctie op het gebied van gemeenschappelijke activiteiten en beheer (onderhoud en huurovereenkomsten).

6) Suggestie voor indeling van het perceel (zie bijlage).

Voorstelbaar is verdeling naar functie, realiseren van een binnenplein. Functies afstemmen op de woonomgeving (geluidsoverlast, parkeren etc). het geheel is open en transparant, uitnodigend voor wijk en bezoekers.